

YOSHILAR OVOZI

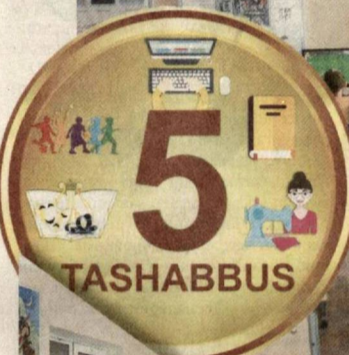
Biz — kelajak bunyodkorimiz!

№ 57 (16362) 17-IYUL, CHORSHANBA O'zbekiston yoshlar ittifoqining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, adabiy-badiiy gazetasi www.yoshlarovoz.uz yoshlarovoz@gmail.uz @Yoshlarovoz

ҚУЙЧИРЧИҚ: қирқ йилда қир, эллик йилда эл

ЎЗГАРАР

Математикларимиз Британияда

Буюк Британияда 60-Халқаро математика олимпиадасига старт берилди. Нуфузли беллашувда мамлакатимиз вакиллари ҳам иштирок этмокда.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ахборот хизмати хабар беришича, миллий терма жамоа олти киши (Ўзбекистон Миллий университети, Бухоро давлат университети, Самарқанд иқтисодий ва сервис институти қошидаги академик лицейлар ўқувчилари)дан ташкил топган. Гуруҳга Тошкент шаҳридаги Инха университети профессори Рустам Турдибоев раҳбар этиб тайинланди. Ўқувчиларимизни олимпиадага тайёрлаш борасида вазирлик тизимида иш бошлаган Фан олимпиадалари бўйича иктидорли ўқувчилар билан ишлаш департаменти шугулланди. Эслатиб ўтиш керак, математика бўйича халқаро фан олимпиадаси 1959 йилда таъсис этилган. У юқори синф ўқувчилари ўртасидаги ўзингача халқаро чемпионати хисобланади. Ақл баҳсида ҳар йили юздан зиёд мамлакатнинг билимдон йигит-қизлари салоҳиятини намоён этмокда. Ўзбекистон мазкур тизимга 1997 йилда қўшилди. Шу кунгача юртимиз ҳисобига 9 та кумуш ва 26 та бронза медали ёзилган. Фан олимпиадасининг дастури икки қисмдан иборат. Иштирокчилардан икки кун давомида ўқувчилар масалани ечиш талаб қилинади. Тошчириқлар математиканинг алгебра, геометрия, рақамлар назарияси, комбинаторика бўлимларига тегишли. Ҳар бир тўғри жавоб 7 балл билан баҳоланади, фолбилар тўпланган баллар йиғиндиси қараб аниқланади. 60-Халқаро математика олимпиадасининг якуний натижалари 21 июль куни эълон қилиниши кутилмокда.

Н.БАХОДИРОВА

Президентимизнинг бешта ҳаётбахш ташаббуси доирасида Қуйчирчиқ туманида кенг кўламли қурилиш ишлари бормокда. Бунёдкорликларни ўз кўзимиз билан кўриш, яратиладиган шарт-шароитлар билан танишиш ва маҳаллий аҳолининг қайфиятини билиш мақсадида ижодий гуруҳимиз билан йўлга чиқдик.

Ёз чилласи. Ҳаво иссиқ. Лекин қурилиш объектларида иш қизгин. Бу ўзгаришлар одамлар, айниқса, болалар ва хотин-қизларнинг тақдирини ўзгартириб юборишини — улар орзу қилаётганидек ҳаёт тарзи яратилишини туман аҳли чуқур ҳис этмокда. Шундан юқори ҳарорат улар қайфиятига заррача таъсир қилмай, ёшу қари меҳнатга бел боғлаган. Қай бир инсон билан юзлашманг, ишсизликдан эзилгани, турмуш ташвишларидан чарчагани сезилиб туради. Аксига олиб туман маҳалла-

ларида ҳордиқ чиқариш учун на бирор боғ, на маданият маскани бор, болалар вақтини мазмунли ўтказиши, касб-хунар ўрганиши учун ҳеч қандай шароит яратилмаган. Катталар худудда бундан 15-20 йиллар бурун ишлаган маданият уйлари, эски кутубхоналар ҳақида гапирса, гўё эртақ сўзлаётгандек туюлади. Айни пайтда бундай ўнлаб иншоотларнинг барчаси реконструкция қилинмапти. Муъжиза ҳаманинг кўз ўнгига содир бўлмокда. Одамлар, айниқса, болалари, онласи тақдир-

рига ҳаммадан ҳам кўпроқ қайғурадиган аёллар 5 ташаббус замирида бутун орзулари, умидлари рўёбини кўрмокда. — Кўлимда хунарим йўқ. Болаларимиз улғайиб келяпти. Уларни ҳеч нарсага зориктирмай катта қилиш, эртанги ҳаётига пойдевор қўйиш учун мен ҳам ишлашим керак, — дейди Жамила Холмирова. — Бир неча йилдан бери дала юмушлари, кўча супуриш, тозалаш ишларига чиқаман. Онламга, ҳўжайимимга озрок наф бўлсин дейман. Президентимиз

ташаббуси билан туманимизда тикувчилик, пойабзал ва пиширик цехлари очилмапти. Ҳозир бу цехларда ишловчи аёлларимиз ўқитилмапти. Мен ҳам улардан бири бўлиб, озода кийимларда ишга келиб-қетишни, болаларим "Менинг онам тикувчи!" деб фахрланиб гапирганини озу қиламан! Бундан англайсизки, беш ташаббус қандайдир реалликдан узок бўлган тақдир эмас, балки халқнинг орзулари, армонлари, умуман, келажак-тақдирга дахлдор, керак бўлса, уларни рўёбга чиқарадиган ҳаётбахш даъватдир. Тумандаги ўзгаришларни "Беруний" ва "Маданият" маҳаллалари мисолида ўргандик. (Давоми 2-3-саҳифаларда).

Ўшлар учун Янги китоб!

Ўшлар ижод саройида "Миллий тикланишдан миллий юксалиш сари" китобининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

Тўпلامда 2018-2019 йиллар давомида Ўшлар иттифоқи ҳамда бир қатор ҳамкор ташкилотлар томонидан "Саодат йўли" руқия остида чоп этилган туркум китоблар, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг асарлари ва маърузаларидан олинган фикрлар ўрин олган. Мазкур китобларни нашрга тайёрлаш ва чоп этишда Ўшлар иттифоқи Марказий Кенгашига иқтисодий ёрдам кўрсатган "Улуғбек" жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруш академияси, Республика "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, Ўзбекистон фахрийлари иқтисодий қўллаб-қувватлаш "Нуроний" жамғармаси ҳамда Республика Маънавият ва маърифат маркази яқиндан кўмаклашди. Мазкур китоблар Ўшлар иттифоқи томонидан 2018-2019 йиллар давомида ташкил этилаётган матрифат қарвонлари ва бир қанча маданий-маърифий тадбирлар жараёнида миллионлаб Ўшларга соғва сифатида улашилмокда.

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Кенгаши матбуот хизмати

Кун мавзуси

ҲАРОРАТ қандай ўлчанади?

Шу кунларда юртимизда ҳаво ҳарорати кўтарилиб, қуёш гўё тепамиздан олов пурқамокда. Одамлар ўртасида турли минималлар юрибди: "Синоптиклар ҳақиқий ҳаво ҳароратини қайтариб кўрсатмокда. Аслида ҳарорат кундузи 47-50 даражага етмапти..."

Айримлар эса шахсий термометри 60-70 даражани кўрсатганини айтмокда. Бу гаплар ҳақиқатта қанчалик яқин? Умуман, ҳаво ҳарорати қандай ўлчанади? Бу каби саволларга аниқлик қилиш учун соҳа мутахассисларига мурожаат қилдик. — Аҳоли ўртасида ҳароратни аниқлайдиган минимал термометрлар кенг тарқалган. Бирок кўчадаги экранларда ҳароратни кўрсатувчи термометрлар тик

юлади. Аслида ҳарорат бутун дунёда Жаҳон Метеорология Ташкилоти қондаларига мувофиқ, ягона услуб ва стандарт шароитларда ўлчанади. Яъни ҳарорат ер сатҳидан 2 метр баландликда ўрнатилган махсус шамолатлиладиган метеорологик будкада ўлчанади. Улчов асбоблари доимий равишда назорат қилинади, кўрсаткичлари эталон асбоб кўрсаткичлари билан солиштирилади.

Жаҳонда энг юқори ҳаво ҳарорати АҚШнинг Калифорния штатидаги Улим водийси ва Ливия чўлида қайд этилган (57-58°C). Ўзбекистонда энг юқори ҳарорат Қизилқум чўлида ва Термиз шаҳри яқинида қайд этилган (50°C). Тошкент шаҳрида ёз мавсумининг энг юқори кўрсаткичи 44,6°C га тенг. (1997 йил 18 июль).

Рузиқул ОЧИЛОВ

ҲАРОРАТ қандай ўлчанади?

Қувноқ ҳаёт маскани!

"Семур" болалар оромгоҳида ёзги таътил мароқли ўтмокда. Гуруҳлар ўртасида "Қувноқ стартлар" ҳамда "Айланиш ва Барчиной" спорт ўйинлари ўтказилди.

Китобхонлик қунида болалар эртақлар асосида сахна кўринишларини тақдим қилди. Жумладан, "Капитан Немо саргузаштлари" эртаги йиғилганларга манзур бўлди. Экология ва тозалик қунида болалар шахсий гигиена қондаларини ўзлаштирди. Ўз буюмлари ва ўрин-қўрпаларини озода сақлашга алоҳида эътибор қаради. Оромгоҳда "экоҳашар" бўлиб ўтди. Тарбиячилар иштирокида болалар учун "Дунё халқлари рақслари" ҳамда "Ватаним — Ўзбекистон" концерт дастурлари намойиш этилди.

Баҳром ТУРДАЛИЕВ

ҲАРОРАТ қандай ўлчанади?

Технология Туркияники

Самарқанд ветеринария медицинаси институти ветеринария профилактикаси ва даволаш факультети талабалари "Самарқанд сифат гўшт савдо" масъулияти чекланган жамиятида ёзги малакавий амалиёт ўтамокда.

Кушхона Туркиянинг "Belice Group Kinyu ve San.Tic.A.Ş." компанияси технологияси билан жиҳозланган. Унда бир кеча-кундузда 150 бош қорамол ва 300 бош майда шохли ҳайвон сўйилади. 54 нафар ишчи-ходим доимий меҳнат билан банд.

Қорхонада аҳолига дастлабки ветеринария кўригидан ўтган сифатли гўшт маҳсулотларини етказиб бериш учун барча шароит мавжуд. Ветеринария врач Хушнуд Қувондиқов талабаларни қорва моллари қандай шароитда сақланиши ва сўйилиши, юқумли касалликка чалинганликда гумон қилинган ҳайвонлар учун ажратилган изолятор хонаси, хавфли касалликларга чалинган қорвани за-

Жаҳонгир РАҲМАТОВ, талаба

ҚУЙИЧИРЧИҚ

МАЪНАВИЯТ — БОШ МАСАЛА

• Маҳаллалардаги “Беруний”, “Маданият”, “Мингчинор” маданият марказлари капитал реконструкция қилинади;

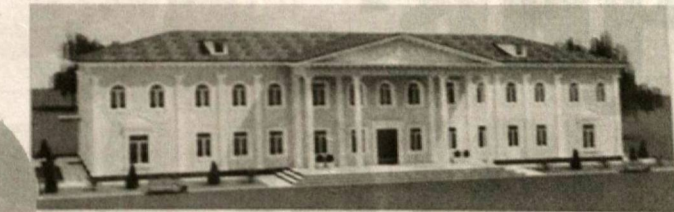
• “Дўстобод”, “Мустафа Чачи” маданият марказлари замонавий жиҳозланади;

• туман маданият марказларида санъат ва маданият йўналишидаги тўғараклар сони 29 тандан 70 тага, тўғарак аъзолари эса 320 нафардан 1000 нафарга етказилади.

Миллий маданиятимизни тикламай, адабиёт ва санъатимизни ривожлантирмай туриб, тараққиётга эришиб бўлмайди. Халқнинг турмуш тарзи юксалиши, ҳар жиҳатдан баркамол авлодни тарбиялашимиз учун ҳам, биринчи навбатда, юксак маънавиятга, маданиятга эҳтиёж сезамиз.

Бунинг учун эса фақатгина шаҳарларда эмас, балки барча аҳоли пунктларида маданият ва маърифат марказлари сонини кўпайтиришимиз, борларини одамлар талабини қондирадиган даражада замонавий ҳолатга келтиришимиз зарур. Давлатимиз раҳбари илгари сурган беш ташаббуснинг биринчиси айтиш шундай мақсадга қаратилгани ҳам масала ниҳоятда жиддий эканини кўрсатиб турибди.

Афсуски, ўтган йиллар давомидаги эътиборсизлик, одамларнинг фақат тирикчилик ташвиши билан яшаши туфайли жойлардаги маданият ва маърифат марказлари каровсиз, ташландик ҳолга келиб қолди. Бир пайтлар гуллаб-яшнаган ана шундай иншоотлардан бири тумандаги “Беруний” маҳалласида жойлашган. Бу ерда канинлар кинотеатр, кутубхона, миллий фольклор ва эстрада ансамбли, санъат тўғараклари бўлганини одамлар деярли унутиб юборган.

600 ўринга мўлжалланган марказ капитал таъмирланмоқда. Шу кунларда бинода демонтаж ишлари якунланиб,

том қисми янгидан ёпилди. Олдидаги эски фаввора олиб ташланиб, янги бунёд этилмоқда.

Баъзи тадбиркорлар марказ биносини хусусийлаштириб, тўйхонага айлантириш тараддудига тушиб қолди.

1957 йилда қурилган

2 қаватли бинода 12 зал ва хона мавжуд

“БЕРУНИЙ” МАДАНИЯТ МАРКАЗИ

бинода капитал реконструкция ишлари бормоқда

Марказда мусиқа, рассомлик, адабиёт, театр ва санъатнинг бошқа турлари бўйича тўғараклар очилади

Амиргул Маманазарова. — Худудимизда санъатга қизиқувчи ёшлар сафи кенг эди. Вақт ўтиб марказга эътибор сусайди ва аста-секин ёшларнинг қатнови камайиб борди. Ҳатто баъзи тадбиркорлар марказ биносини хусусийлаштириб, тўйхонага айлантириш тараддудига тушиб қолди. Ўша йиллари марказдаги кутубхонада 18 мингта адабиёт сақланарди. Шундай маданият ўчоғини асраб қолиш учун маҳалла фидойилари билан

бормаган жойимиз, қирмаган эшигимиз қолмади. Масала ҳукумат даражасигача кўтарилди. Ниҳоят маданият марказини сақлаб қолдик. Президентимизнинг беш ташаббуси туфайли марказимиз таъмирланипти. Худуддаги ёшларнинг қизиқишларини аниқлаш мақсадида сўровнома ўтказдик. Ўрганиш натижасига қараб турли тўғараклар очиб, машғулотларга маҳалла мутахассисларни жалб этишга киришганмиз.

“БОЛАМ ЧЕМПИОН БЎЛСИН ДЕЙМАН, АММО...”

— “Пахтазор” маҳалласидаги футбол майдони тўлиқ тайёр ҳолатга келтирилди. Ечиниш ва ювенил хоналари, ёпиқ спорт зали таъмирланмоқда;

— тумандаги 4 та сектор худудда сунъий қопламали спорт иншоотлари қурилиши бошланди;

— 51 та умумтаълим мактабининг ҳар бирига беш номдаги спорт анжумлари ажратилади.

Ўрганишлар давомида маълум бўлдики, “Беруний” маҳалласидаги 48-умумтаълим мактабида болалар учун ажратилган спорт зали таъмирталаб аҳволга келиб қолган. Бундан ташқари, спорт тўғараклари учун зарур жиҳозлар, буюмлар етишмаяпти.

Волейбол, мини футбол, шахмат, шашка, енгил атлетика, стол тенниси каби тўғаракларимиз ишлаб турибди, — дейди мактабининг жисмоний тарбия ўқитувчиси Фаррух Умаров. — Лекин спорт залимиз таъмирга муҳтож. Имкон қадар ўз ёнимиздан таъмирлашга ҳаракат қилдик. Лекин “иғна билан қудук қазиб бўлмайди”. Яқинда масъул мутасаддилар келиб, бу масалани ҳал қилишларини айтди. Шундан умидвор бўлиб турибмиз.

Футбол майдончалари қурилса... Телевизорда спортчилар эришадиган натижалар, уларга давлатимиз томонидан бериладиган эътиборни кўриб, бизнинг болаларимиз ҳам чемпион бўлсайди, деб ният қиламиз. Лекин ҳозир шароит йўқ. Яхши ниятга яраша амалий ҳаракат ҳам бўлиши керак. “Беруний” маҳалласида мактаб стадиони, бир неча спорт тўғараги, спорт зали ҳаминқадар фаолият юритилган, бироқ “Маданият” маҳалласида мактаб спорт залидан бошқа бирорта спорт иншооти йўқ. Худуд ёшларнинг бўш вақтларида спорт билан шуғулланишлари учун шароитлар яратилмаётгани ачинарли ҳол. Вазият ижобий тарафга ўзгаради деган умиддамиз.

“БЕРУНИЙ” ДА БАРЧАСИ БОШҚАЧА БЎЛАДИ

Техника асрида яшаётганимизни ҳисобга олсак, ҳаётимизда компьютер технологияларининг аҳамияти катта. Ўтирган еримизда дунёнинг нариги четиди инсон билан юзмаюз тургандек гаплашаётган бир пайтда орамизда ҳали компьютерни ўчириб-ёқини ҳам билмайдиган ёшларнинг бўлиши ачинарли.

Беш ташаббуснинг учинчи йўналиши айтиш шундай соҳага бағишлангани бежиз эмас. Бугун “Беруний” маҳалласида компьютер ва интернет хизматларини, компьютер саводхонлиги ва дастурлашга оид тўғараклар фаолиятини йўлга қўйиш учун барча шароитлар яратилмоқда. Жумладан, худуддаги 48-умумтаълим мактабида “Рақамли технологиялар ўқув маркази” очилиб, 20 та компьютер келтирилди. Ҳозир уларни интернетга улаш чораси кўрилмоқда.

Ёзи таътил жуда мазмунли ўтатишти. Мактабимизга компьютер келтирилгани бизни жуда хурсанд қилди. Кунинга икки маҳал ишлайдиган тўғаракка акам иккаламиз навбат билан катнаيمиз. Тушгача мен, сўнгра акам келади, — дейди 48-мактабининг 8-синф ўқувчиси Алимардон Мирзакаримов. — Ҳозир “Paint”, “Word” дастурларини ўрганиб, компьютерда тез ёзишни машқ қилдимиз.

Худуддаги 48-умумтаълим мактабида “Рақамли технологиялар ўқув маркази” очилиб, 20 та компьютер келтирилди.

“Ўзбекистон” маҳалласидан “Беруний” гача 12 километр масофада жойлашган инфратузил-

ма объектлари, корхона ва ташкилотлар ҳамда маҳаллий аҳолини юқори тезликдаги интернет билан таъминлаш мақсадида оптик тонали алоқа линияси тортилиб, интернетга уланди. 48-мактабда Wi-Fi худуди ташкил этилди.

Wi Fi

— “Беруний” ва “Мингчинор” маҳалласидаги маданият маркази худудига, Дўстобод шаҳри “Навқирон” маҳалласидаги истироҳат боғига Wi-Fi ўрнатилади;

— “Кўргонча”, “Мингчинор”, “Беруний”, “Ҳамза”, “Тошовул”, “Маданият” қишлоқ врачлик пунктлари ва 29-, 30-, 31-, 32-қишлоқ оилавий поликлиникаларига 2020 йил май ойигача Wi-Fi қурилмалари ўрнатилади;

— 2020 йилгача тумандаги 51 та умумтаълим мактаби, 20 та мактабгача таълим ва 12 та солиқни сақлаш муассасаси юқори тезликдаги интернетга уланади, 193,6 километр оптик тонали алоқа линиялари тортилади, 15 та мобил алоқа база станциялари ўрнатилади;

— тумандаги 51 та мактабининг компьютер синфхоналари моддий-техник базаси замон талаблари асосида босқичма-босқич янгиланиб, ўқувчилар учун таълимий компьютер дастурлари, мобил илова яратиш ва фикрлашга ундайдиган турли ўйинлар бўйича тўғараклар ташкил этилади. Уларга уч минг нафар ёш қамраб олинади;

— туманда рақамли технологиялар ўқув маркази очилади;

— 4-, 5-, 10-, 16-, 18-, 27-, 31-, 33-, 35-, 43-, 45-, 47-, 49-мактаблар компьютер жиҳозлари билан таъминланади.

